

bo ves zreustrojen in izdatno izboljšan, na kar naročnike, kakor tudi druge, še sedaj opozarjamo. Uprava »Našega doma«, Maribor, Aleksandrova cesta 6 I.

Novice od Sv. Petra pri Mariboru. Poletje se nagiblje h koncu in ljudje hitijo z delom, ker je tudi vreme precej ugodno. — Društveno življenje ob tem času v splošnem uremlje. Pohvaliti pa moramo orliški krožek, ki je napravil k Devici Mariji v Brezju lepo uspeli izlet. — Naše Bralno društvo spi spanje pravičnega. Njegov izvoljeni predsednik ga ne mara zbuditi. Kdaj bo občni zbor? Bil bi zelo potreben, da bi se tudi društvo iznebilo škodujočega duha. — Po vinogradih, ki obetajo ugodno branje, klepečejo klopoti. Klepečejo pa tudi drugi klopoti, ki jih je pri nas čez mero. Radi bi se jih iznebili, pa ga ni, ki bi jih zastoj vzel; sami pa ne marajo iti, ker se jim predobro godi. — Z davkarji smo v stalni zvezi. Skoro vsaki dan nam prinese naš poštni sel kakšne pozdrave od nje. — Naj zadostuje to za danes. Prihodnjič pa se pomenimo o tistih, ki nasprotujejo našemu društvenemu življenju. Osvetili jih bomo s pravo lučjo ter jih razkrinkali pred vso šentpetersko pošteno javnostjo. Upamo, da bo zaleglo!

Blagoslovitev in otvoritev Katoliškega prosvetnega doma pri Sv. Ani v Slov. gor. Na prijaznem, 304 m visokem hribočku Sv. Anje v Slov. gor. so v nedeljo, dne 27. sept. t. l. obhajali izvanredno slovesnost: Blagoslovitev in otvoritev Kat. prosvetnega doma. Stavba stoji na južni strani cerkve na prostoru, odkoder se odpira lep razgled na vse strani. Dom je dolg 16.90 m, širok 8.60 m, dvorana je visoka 7.60 m. Cela župnija je teknovala pri zgradbi. Na binkoštni pondeljek se je slovesno položil temeljni kamen, a v drugi polovici septembra je bil dom že dograjen. Župljani so darovali do malega ves stavbeni les, kmetje so opravili vožnje zastoj, fantje in dekleta so brezplačno kopali kamen in pesek ter stregli zidarjem in tesarjem. Članici Dekliške zveze gđc. Poš sta podarili lep stavbeni prostor, a ncar g. Stupica je brezplačno napravil pogodbo. Tudi mojstri ter rokodelci so delali tedensko po več dni brezplačno. To je bil idealni kuluk za dobro stvar! Gospodinj in gospodarji so pa darovali živila in pijačo za delavce. V gostoljubnem župnišču so celo poletje skrbeli za hrano številnim delavcem. Ožji gradbeni odbor je bil sestavljen iz tehle požrtvovalnih rodoljubov: č. g. župnik P. Letonja, predsednik; Miha Neudauer, podpredsednik; Jos. Kolerič, blagajnik; Jože Spindler, tajnik. Poleg teh so bili v odboru fantje in mošje iz vseh občin. Strokovno je vodil stavbo Miha Zupec, zidarski mojster iz Ščavnice, kateri je tudi mojstrsko izdelal načrte. Tesarska dela je vodil tesarski mojster Franc Lorber iz Kremberga, a mizarska mojster Alojzij Letnik. Ti trije gospodje so bili tudi člani odbora. Župljani ter sosedje so zbrali v denarju 16.000 din., kar pa seveda ni zadostovalo. Dolga je še okoli 13.000 din. Slikarska dela in oder je slikal slikar Ledinek od Sv. Lenarta. Na predvečer slavnosti so goreli na anovskih gričih veličastni kresovi, pokali so topiči in igrala je znana Kurbusova godba pod vodstvom g. Bauman. V nedeljo zjutraj so zopet gromeli topiči in godba je že pred 4. uro budila Anovčane. Ob devetih je bil sprejem gostov. Pred cerkvijo je govoril pozdrav član gradbenega odbora Fran Kaučič. Slavnostni cerkveni govor je imel č. g. Pavel Živornik iz Maribora. Slovesno sv. mašo je daroval za dobrotnike Kat. doma domači č. g. župnik ob asistenci treh č. g. duhovnikov. Po maši smo z godbo na čelu odkorakali v Društveni dom. Zborovanje, med katerim je č. g. župnik Franc Letonja blagoslovil dom, je vodil duša celega podjetja, mladenič Josip Spindler. Slavnostni govor je imel g. dr. Andrej Vebler. Govorili so še: poslanec Franjo Žebot, Živornik, Gomilšek in Orel Geratič. Pevski zbor od Marije Snežne je zapel himno: »Povsod Boga.« Slovesni so bili ti trenutki! Pokali so zopet topiči, godba je igrala naše himne, pevski zbori so se oglašali. Omeniti še moramo, da je bil dom in cela okolica okinčana z mlaji in venc. Pridna dekleta so celi teden pletle vence. Popoldne se je v domu vršila prva veselica ob številni udeležbi.

Umrli je pri Sv. Antonu na Pohorju dne 4. septembra veleposesnik g. Ognjeslav Podlesnik, občinski odbornik, šest let cerkveni ključar, zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja.« Kako je bil povsod priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Vodil ga je vlč. g. župnik Andrej Pišer, č. g. K. Seško je govoril v srce segajoče poslovljne besede. Za pokojnikom žaluje pet sester in še mlada žena. Prava hiša žalosti je domačija pokojnega. Komaj so se posušile bridke solze, že se je odprl nov grob in tako je tekem 20 let izumrlo staro Podlesnikovo ime. Za njim žalujejo tudi ubogi, kateri so dobivali vedno podporo, oziroma vsakdanji kruh. Dragi Nace, počivaj sladko v domači grudi in na veselo svidenje nad zvezdami!

Novice od Sv. Primoža nad Muto. Vse občane je pred tedni pretresla novica, da je smatno ponesrečil Gregor, najstarejši sin ugledne družine Poltnikove. Preteldi petek zjutraj pa so nam naši mili zvonovi naznanili drugo prežalostno vest, da je ponoči preminul naš dragi soobčan, gospodar Jože Breznik, p. d. Rapatec. Ob izvanredno številni udeležbi smo ga v nedeljo spremljali k zadnjemu počitku. Kdo da je bil naš Rapatec, je primerno označil č. g. kaplan v svojem poslovljnem govoru. Bil je mož, ki je vzgledno izpolnjeval največjo zapoved: »Ljubi Boga nad vse in bližnjega kot sebe!« Ljubil je rajni Boga, zato je vzorno izpolnjeval svoje krščanske dolžnosti. In sad te ljubezni je bila tudi njegova marljivost in vstrajnost pri oskrbovanju obširnega gospodarstva. Ljubil pa je tudi bližnjega, zato je storil veliko dobrega ne le posameznikom, ampak posebno v občini blagor kot cerkveni ključar podružnice sv. Primoža nadalje kot občinski svetovalec in požrtvovalen načelnik kmečke posojilnice. Legel je torej z njim v grob sicer skromen, a izvanredno zaslužen mož. Razume se ob sebi, da je bil rajni odločen pristaša naše Kmečke zveze. Ob volitvah je bil vedno predstavnik SLS. In da je naša skrajno obmejna občina tudi ob najhujših predrožnih navalih ohranila narodno lice, ni mala zasluga rajnega. Zato

bodi priporočen v hvaležen spomin vsem našim vrlim so-mišljenikom, v katerih imenu ključemo: Ljubi Rapatec, srčna hvala Ti za vse! Bog tolaži in krepi Tvoje zaostale, nam vsem pa nakloni pristrčno svidenje nad zvezdami!

Razno od Sv. Primoža na Pohorju. Prišedši iz vojske, je prevzel Anton Ladinik p. d. Rebernukovo kmetijo, pa tudi skrb za občino kot gerent (prej je občina Sv. Primož nad 30 let veljala za nemško). Leta 1921 pa je po smrti svojega brata Mihaela kot edini dedič prevzel tudi rojstni dom, p. d. Ladinikovo, in s to združeno Plozovo kmetijo. Vse tri posesti merijo okrog 250 oralov, in je bil tako rajni najpremožnejši gospodar v župniji. V jeseni istega leta si je poiskal nevesto v dobro znani in čislani Črešnikovi rodbini v Kapli. Z neumorno pridnostjo in gospodarskim talentom je urejeval svoje gospodarstvo. Napravil si je tudi pri žagi lastno električno centralo in je sploh rad porabil vsak napredek v gospodarstvu. Vsled prevelikega truda in premajhne skrbnosti za lastno zdravje se je prehladil in po kratki pa mukepolni bolezi je končal. Za cerkev, za reveže in pomoči potrebne sosedje je imel vedno dobro srce in odprte roke. Sam pa je bil skrajno skromen, v obče-vanju pa nad vse ponižen in ljubeznjiv. Bodi mu Gospod plačnik za vse dobro! — Pred 14 dnevi pa smo pokopali veliko revo, Julijano Prohart, moženo dninarico. Umrli je vsled velikega izrastka v notranjosti trebuha. Blizu 50 let je nosila to nadlogo, ker se je bala operacije. V začetku ni še čutila veliko, zadnja leta pa je hudo trpela, zlasti zadnji dve leti sta ji bili nad vse mukepolni. Dobrih šest mesecev se ni mogla več sama premakniti v postelji in je ves ta čas morala vedno morala ležati na desni strani, ker jo je leva od reumatizma preveč bolela. Ostala je pa kljub tolikim bolečinam dobre volje in potrpežljiva, da smo se ji vsi čudili. Stregli so ji mož in pomagali otroci, katere je lepo krščansko vzgojila. Dal ji Bog tam v večnosti lažje, kot je imela tukaj!

Tatovi v trgovini. Dne 26. septembra, po ponoči so si tatovi poiskali svoj plen v trgovini Ludovika Turina pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Odnegli so vse boljše oblačilno blago in obutev v skupni vrednosti čez 25.000 dinarjev. Trgovčeva mati in sestra, ki stanujeta v hiši, kjer je trgovina, sta pač slišali ropot in govorjenje ter opazili luč, a ker se nista imeli s čim braniti, se nista upali ganiti, ali na pomoč klicati. Tatovom so morale vse razmere biti dobro znane, da so s tako lahkoto in tiho vlomili.

Jubilej slovenskega organista! Gospod Karol Bervar, mestni organist in vodja orglarske šole v Celju, obhaja dne 1. oktobra t. l. 40 letni jubilej kot organist sploh in 30 let kot organist v Celju. Imenovani je bil rojen leta 1864 v Motniku, orglarsko šolo je obiskoval v letih 1883 do vstevši 1885 v Ljubljani. Nastopil je službo v Gornjem gradu. Takrat tam službojuči g. dekan Dovnik je Bervarja spodbujal k višji izobrazbi v glasbi in ga je nagovoril, da je absolvirati glasbeni konservatorij v Regensburgu pod vodstvom g. Haberla, profesorjev gg. Hallerja in Griesbacherja. Dne 1. oktobra 1895 je nastopil službo organista v Celju. S tem se je začelo njegovo delovanje za cerkveno in posvetno glasbo, za katero si je tekem 30 letnega službovanja pridobil veliko zaslug. Poučeval je petje na takrat ustanovljeni slovenski gimnaziji. Bil je tudi pevovodja Slovenskega pevskega društva v Celju, katerega član je še danes. Leta 1898 je ustanovil orglarsko šolo v Celju. Kakšen pomen je imela ustanovitev te šole za cerkveno glasbo, je razvidno iz tega, če povemo, da je na tej šoli do danes izučil nad 300 mladih organistov. Ako bi na merodajnem mestu znali skrbeti, da bi bili ti organisti primerno plačani, bi danes bila cerkvena glasba na drugačni stopinji, kakor je. Žal, da vsled slabih plač, ravno najbolj nadarjeni organisti pustijo svoj poklic in gredo v druge službe, kjer je boljše za nje preskrbljeno. Gosp. Bervar se je udeleževal tudi kot komponist. Izdal je 11 raznih melodijoznih kompozicij, katere pevovodje prav radi uporabljajo. Gospod Bervar je bil kot narodnjak vedno na svojem mestu. Takoj, ko je nastopil v mestu svojo službo, je odpravil nemško petje v farni cerkvi, dasiravno se je s tem nekaterim krogom jako zameril. Takratni okrajni glavar grof Attems ga je enkrat klical na odgovor, ker je pri neki državni maši pel cesarsko pesem v slovenskem jeziku. Pravi, da je bil najsrečnejši njegov dan na orgljah tedaj, ko je leta 1918 pel prvič v cerkvi »Lepa naša domovina.« Za organizacijo organistov ima tudi veliko zaslug. Od začetka je član društva organistov in je bil že sedemkrat izvoljen za predsednika. To je pač dokaz, kako veliko zaupanje uživa pri svojih tovariših. Da so organisti upoštevani pri zavarovanju pri Pokojninskem uradu za privatne nameštence, je tudi njegova zasluga. V vseh letih službovanja je izučil nešteto pevcev in pevk. Ako še pomislimo, koliko pevcev in pevk vzgajajo in še bodo vzgojili njegovi učenci, moramo priznati, da je delo g. Bervarja velike važnosti na kulturnem polju. In kaj je on prejemal kot plačilo za takšno vneto delovanje? — Malo, da skoro beraško plačo, da je človeka sram povedati. Lahko rečem, da je celo življenje g. Bervarja bilo delo in večna skrb za vsakdanji kruh. Ako bi bila tudi za organiste enaka mera in pravica kakor za druge, bi imenovani moral po vsej božji pravici dobiti pokojnino in pa še kakšno odlikovanje. Toda vem, da se za ubogega organista nihče ne meni in, da vsega tega gospod Bervar ne bode dobil. Vsi, kateri poznamo delovanje g. Bervarja na glasbenem polju, pa mu iz srca želimo, da bi ga Bog ohranil še čilega in zdravega, da bi še obhajal 50 letno službovanje in bi dočakal, da bi vsaj do tedaj že bilo za organiste kaj boljše preskrbljeno, za kar se je on vedno boril. Bog ga živi na mnoga leta!

Blagoslovljenje nove župnijske cerkve na Gornji Ponikvi bo dne 18. oktobra t. l. ali na 20. pobinkoštno nedeljo ob 10. uri.

Iz laškega okraja. V občini Sv. Kristof so imeli v nedeljo dne 27. septembra, volitev župana. Volilo se ni edino po strankah, ampak krajevno. To ni nič novega. Vsaj tako obširnih občin, kakor je ta, katera se dotika 5 župnij, je v Sloveniji malo. Večina demokratičnih odbornikov in del naših so hoteli imeti župana v rajonu, kateri spada pod nadzupnijo Laško, to je severni del občine. Zmagal je pa južni del in je izvoljen županom iz sredine občine bivši župan in pod PP vladno odstavljene g. Jožef Sluga s 13 glasovi, g. Valentin Kozmus pa je dobil 12 glasov. Oba pa sta zavedna Slovenca in odločna naša moža. Čast dela naši stranki to, da je imela na kandidatni listi tako vzorne moža, da so jih tudi demokrati volili, ker na svoji listi niso imeli zato sposobnega moža. Ena letošnjih »Domovina« je pisala, kako raste število demokratov v občini Marija Gradec, kot gobe po dežju. Imenovala je imenoma svoj odbor in trdila, da sta gg. Hraštnik in Deželak generala brez armade. Toda smola! Ko pride »Slovenski Gospodar« iz Maribora, prinese s podpisom izjavo, da ti ljudje izstopajo iz demokratske stranke, ker je mati davku na ročno delo. Druga »Domovina« je pozivala s podpisom Alojzija Brečka iz Kuretna tajnika SLS g. Deželaka, da mu vrne neke listine, sicer išče druga pota. V zadnjem »Slovenskem Gospodarju« ga prosi podpisani lepo odpustčanja. Vi gospodje demokratje, Vaše delo v našem okraju je slično tisti narodni: »Mujskra Klara, kar dopoldan sešije, popoldan razpara.«

Ce je hladno, vsak misli na zimo, treba se je preskrbeti s tem in onim, pa po možnosti z malim denarjem do- sti in dobro kupiti. Kdor si pa hoče z malim denarjem do- sti nabaviti, mora ceno kupiti. To bi pa prav gotovo vsak rad, zato bomo kar povedali vir za cenen nakup raznega sukna, volne, odej, konjskih koc, barhentov, platna, klobukov, perila, samoveznice, nogavic itd. itd. Franc Mastek, Maribor, Glavni trg 16. Kadar se mudite v svrhu nakupa v Mariboru, naj nikdo ne pozabi obiskati te trdnice!

Gospodinj, vpoštevajte! Naše milo znamke »Gazela« se izdeluje iz najfinejših snovi, ki perilu ne škodujejo. Zato perete z njim brez truda ter dosežete, da je perilo zares snežnobelo.

Posojilnica na Frankolovem, r. z. z. n. z., naznanja, da je sklenila s 1. oktobrom t. l. naprej obrestovati hranilne vloge po 5%, vezane vloge pa po 7%, kakor so to že vsi večji denarni zavodi po Sloveniji sklenili.

Koledar Jugoslovenske Kmečke zveze izide kakor druga leta tudi letos v prilični žepni obliki. Opozarjamo somišljenike, da ne kupujejo drugih koledarjev.

Vsakdo, ki ne kupi srečke efektne loterije DPD v Ljubljani, ki jo dobiš po vseh vaseh in mestih Slovenije po raznih trafikah in trgovinah, noče biti srečen. Srečka stane samo 10 D. Zatorej kupi srečko nemudoma in sreča bo na tvoji strani.

Po najnižjih cenah zamorete stalno dobavljati la Portland-cement ter vsakovrstno la opeko iz najbolj slovečih tovarn Jugoslavije, pod najkulantnejšimi pogoji pri zastopstvu trdnice Artur Aglič, lesni trgovec, Rečica ob Paki. — Istotam se sprejmejo naročila za vsakovrsten premog po najnižjih cenah.

1200

Gospodarstvo.

ZAVAROVALNICE IN POŽIGI.

Letošnje leto je nenavadno leto tudi glede velike množine požarov. Vzrok so prav pogoste nevihte, strela udarja in zažiga. To pa ni edini vzrok. Izkušstvo kaže, da so pri mnogih slučajih dani vsi znaki, da je lastnik zavarovane predmete sam zažgal. Zalostno dejstvo, da se v največ takih slučajih vsled premanjane odločnosti poklicanih oblasti in vsled premajhne sodelovanja prebivalstva samega storilcu kazensko ne more priti blizu, vendar ustvarjajo vse okoliščine največjo sumnjo, da je bil požar po lastniku samem ali v dogovoru z njim po kakih tretjih osebah zaneten. Pri pregledovanju takih sumljivih požarov se da z vso zanesljivostjo ugotoviti, da je bil zavarovanec lastnik večjega ali manjšega podjetja, ki vsled splošne gospodarske krize ni bilo več v obratu, ali vsled pomanjkanja obratnega kapitala sploh v obrat ni moglo priti, da je bil zavarovanec prezadolžen, da svojih zavarovanih predmetov sploh ni mogel prodati, tem manj za tako kupnino, ki bi bila vsaj približno zavarovani svoti. Nagib požiga pri teh nepoštenih ljudeh je dobičkazelnost. V trdnem prepričanju, da se bo s požigom naenkrat iznebil nečestitih mu predmetov, zavarovalnica pa bo plačala zavarovalnino s polno svoto, za katero so bili gornji predmeti seveda daleko pretirano zavarovani, s čimer bo napravil bleščečo kupčijo, tak poštenjakovič zažge. Toda temeljito se je zmotil vsled nepoznanja določb zavarovalnega zakona. Ob likvidaciji po požaru nastale škode je tak zlobnež ves iz sebe, viče in plaka, toži in stoka, ker se mu proti pričakovanju ni priznala kot odškodnina zavarovana svota, temveč le resnična vrednost zavarovanega predmeta.

Naravno je, da morajo zavarovalnice vsled množicega se števila požigov ter vsled velike množine požarov sploh postopati z največjo natančnostjo, strogo se držati pri likvidaciji škode določb zavarovalnega zakona. Pri sklepanju zavarovalne pogodbe navede zavarovanec glede zavarovanih predmetov svoto, za katero jih hoče zavarovati. Ta svota se imenuje zavarovana svota in tvori podlago za odmero premije. S tem pa še ni rečeno, da zavarovanec v slučaju popolne škode mora dobiti kot odškodnino polno zavarovano svoto. Podlago za določitev odškodninskega zneska tvori namreč vrednost zavarovanih predmetov ob času požara. Kot zavarovana vrednost velja pri stavbah znesek po običajnih cenah v kraju ob času požara za novo stavbo po odbitku starosti, obrabe in drugih vzrokov, ki povzročijo manjšo vrednost. Ako pa se stavba

sploh ne zgradi na novo, kvečjemu prometna vrednost. Zavarovalni zakon je namreč zgrajen na načelu, da zavarovanje ne sme privedi do obogatitve. Če tudi presega zavarovana svota vrednost zavarovanih stvari, ne poravnava zavarovalnica več kakor dognano dejansko škodo. Če bi požigalec to določbo zavarovalnega zakona poznal, ne bi nikdar podnetil ognja. O izkušnjah v preteklih letih so zavarovalnice svojedobno s hvalevrednim zanimanjem začele obravnavati vprašanje glede znižanja premij. Obilica požarov, zlasti pa rastoče število požigov, je zavarovalnicam znižanje ne samo onemogočilo, temveč jih bo celo prisililo k zvišanju premije. Potemtakem bo vsled požigalcev trpela tudi ogromna večina poštenih zavarovancev, ki bodo morali plačevati višjo premijo. Vrh tega požigalec s svojim požigom mnogokrat povzroči, da tudi njegovi pošteti sosedje pogorijo in tako pridejo ob svoje imetje ter so pahnjeni v pogostih slučajih v bedo in pomanjkanje. Istotako utrpí tudi narodno premoženje vsled požigov velikanske škodo, kajti vse kar se po požaru spremeni v pepel, je za narodno premoženje izgubljeno.

Nastaja torej nujna potreba, da se v svrhu preprečenja požigov zastavijo vse sile, ker na tem niso zainteresirane samo zavarovalnice, temveč tudi splošna javnost. Javne oblasti morajo z največjo strogostjo postopati v vsakem slučaju, ki je količkaj sumljiv, prebivalstvo samo, ki je vsled požigov občutno prizadeto, mora pa sodelovati in javnim oblastim pri izsleditvi požigalcev vsestransko iti na roko. Požigalci, škodljivci svojega bližnjega in splošni javnosti, morajo priti pravici v roke, potem bodo požigi kmalu prenehali.

Odlikovani živinorejci. Veliki župan mariborske oblasti je odlikoval nižje navedene posestnike za dobre uspehe v živinoreji s podelitvijo umetniško izdelane pohvalnice. Našteti so prignali na letošnje pomladansko licencovanje prvovrstne bika. Odlikovani so naslednji posestniki: I. Mariborska pasma: 1. 2½letni bik železarne na Muti, srez Dravograd; 2. 4letni bik g. Franca Sallerja, St. Andraž št. 109, občina Golubavka, srez Slovenjgradec; 3. 3letni bik gospe Marije Strucelj, Mozirje okolica št. 29, srez Gornji grad; 4. 3½letni bik g. Srečka Robiča, Limbuš, srez Maribor desni breg; 5. 2½letni bik g. Vincenca Breznika, Ivanjci št. 12, srez Ljutomer; 6. 4letni bik drž. vinarske šole v Mariboru. — II. Pomurska pasma: 1. 3½letni bik g. Blaža Klanečka, Hajdina št. 56, srez Ptuj; 2. 3½letni bik g. Jur. Zidanška, Tolstivrh, srez Konjice; 3. 3½letni bik grofa Herbersteina, graščina Ravnopolje, srez Ptuj; 4. in 5. triletna bika istega posestnika; 6. 2letni bik grofa Herbersteina, graščina Hrastovec, občina Zavrče; 7. 2½letni bik Stajarske hranilnice v Podlehniku, srez Ptuj; 8. 2½letni bik g. Ivana Krapoja, Zreče, srez Konjice; 9. 2½letni bik kneza Windischgrätza, Konjice; 10. 2½letni bik g. Ant. Pučnika, Grušovje, srez Konjice; 11. 2letni bik g. Ant. Majana, Dobrava št. 6, občina Celje okolica; 12. 2½letni bik drž. kmetijske šole v St. Juriju ob južni žel., srez Celje; 13. 4½letni bik gospe Irme Jescheunig, Velika Pirešica, srez Celje. — III. Simodolska pasma: 1. 2letni bik g. Stefana Bakara, Nedelica št. 105, srez Dolnja Lendava; 2. 2letni bik g. Stefana Kiharja, Markičevci št. 20, srez Murska Sobota; 3. 2letni bik g. Janeza Kerčmarja, Križevci št. 39, srez Murska Sobota.

Društvo kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo je imelo redni letni občni zbor v prvi polovici meseca septembra t. l. v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Zbor je bil v primeri s prejšnjimi leti mnogobrojno obiskan; od 148 članov se ga je udeležilo preko 70 tovarišev iz vseh delov Slovenije. Zborovanje je vodil društveni predsednik, tov. Zmavc deloma podpredsednik, tov. inž. Zidanšek. Prvi je nastopal tudi Društvo gospodarstvenikov in šumarskih činovnikov kraljevine SHS v Osijeku. Razprave so trajale polnih 7 ur, šele ob 9. uri zvečer je bil obsežen dnevni red docela izčrpan. Poročilo odbora o delovanju društva je bilo soglasno in z odobravanjem sprejeto. Druge razprave so bile čista stanovskega ni strokovnega značaja vendar skozinsko stvarne; storjeni sklepi se izvajajo. Stanovska emancipacija, zaščita in boljše priznanje našega dela, organizatorični dvig naših vrst ter nastojanje, da se kmetijska stroka kar najbolj unapredi, to bi bil v glavnih potezih odsev letošnjega, gotovo uspešnega dela naše skupščine. Visoki cilj in namen društva bo mogoče doseči seveda le tedaj, če bo vsak absolvent kmetijske šole, bodisi nižje, srednje ali visoke, v naših vrstah. Zato govorijo moralni in materialni razlogi. Pa tudi prijatelji našega stanu so dobrodošli kot podporni člani. Članarina znaša 25 din. za redne, 10 din. za podporne in 250 din. za ustanovne člane. Društvo ima svoj točasní sedež v Mariboru (srednja vinarska in sadjarska šola). Pristopne prijave (opremljene s potrebnimi osebnimi podatki) ter članarino sprejema odbor, ki razpošilja na zahtevo tudi položnice. Spremenjena pravila se bo do mogla dobiti šele po natisku. Tovariši, ki se obračajo na društvo v raznih zadevah in želijo odgovora, naj prilagajo vselej porto v znamkah.

Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 4. t. m., po rani službi božji v dvorani Katoliškega doma poučno predavanje o vinarstvu na katerem bode predaval višji drž. vinarski nadzornik g. Matjašič iz Ptuja. Ker je vinarstvo za naš okraj velevažnega gospodarskega pomena, se vinogradniki vabijo, da se tega prepotrebne predavanja udeležijo v najobilnejšem številu, osobito z ozirom na bližnjo trgatve, vsled katere si vinogradniki mnogokrat pokvarijo kvaliteto, ako se trgatve vrši nepravilno in prezgodaj in tudi ne more imeti prave cene. Pravočasna in pravilna trgatve, kakor tudi pravilno ravnanje z vinskim mostom je glavni pogoj, da bomo pridelali vino, ki nam bo v veselje in katero bomo tudi lahko prodali, ker je izvoz v Nem. Avstrijo, ki je edino tržišče za naša boljša vina, v zadnjem času ugodnejši.

Pred trgatvijo. Na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se vrše preiskave grozdnega soka na sladkor in kislino od leta 1921. dalje redno vsake tri dni, počenši vsako leto 24. septembra. Grozdje za to določenih vrst se jemlje vselej z istih parcel. (Pregledni podatki o predmetu so v knjigi »Zmave, Vinarstvo«, ki jo je letos založila in izdala Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Cena v platno vezani knjigi po pošti 68 D). Navedeni poizkusi so se letos napravili dvakrat, 24. in 27. septembra. Danes podajem petletne rezultate od navedenih poizkusnih dni v svrhu primerjave:

Vrsta	Leto	24. sept.		27. sept.	
		%	%	%	%
		slad.	kisl.	slad.	kisl.
Beli burgundec	1921	18.8	0.9	22.—	0.9
	1922	16.—	0.9	17.—	0.95
	1923	17.—	1.26	17.1	1.22
	1924	17.—	1.28	17.—	1.22
	1925	17.2	1.52	17.4	1.46
Silvanec	1921	19.8	0.9	19.—	0.88
	1922	12.1	1.3	14.—	1.25
	1923	12.9	1.27	13.5	1.25
	1924	15.6	1.17	17.—	1.—
	1925	14.8	1.35	15.5	1.29
Rdeči traminec	1921	20.5	0.9	20.6	0.9
	1922	16.1	0.95	16.5	0.9
	1923	16.3	1.17	16.3	1.17
	1924	15.6	1.2	16.6	1.17
	1925	15.5	1.5	16.5	1.49
Moslavac z višje lege	1921	15.9	1.05	17.8	1.1
	1922	15.8	1.—	13.—	1.15
	1923	14.2	1.5	14.6	1.48
	1924	11.8	1.56	13.4	1.41
	1925	12.4	1.8	13.2	1.6
Laški rizling	1921	18.2	0.8	20.—	0.8
	1922	16.4	0.9	16.5	0.9
	1923	14.2	1.2	14.5	1.2
	1924	13.3	1.24	14.4	1.14
	1925	10.5	1.6	11.—	1.45
Rizling z višje lege	1921	15.—	1.2	20.8	0.8
	1922	15.2	1.24	15.2	1.34
	1923	15.2	1.46	15.5	1.46
	1924	16.1	1.46	17.6	1.3
	1925	14.4	1.82	14.—	1.68

Letošnje grozdje prerano gnije, ima razmeroma še precej sladkorja, a žal tudi mnogo preveč takojmenovane sirove kisline, za katero je potrebno še mnogo toplega solnca, da se omili. Ne prenaaglimo se s trgatvijo! — Direktor Andrej Zmavc.

Davčno okrajno oblast Maribor razglša: V smislu člena 204 finančnega zakona za leto 1924-1925. »Uradni list« št. 140 z dne 13. 5. 1924, se objavlja, da je priredba dohodnine in rentnine za davčne zavezance sresa Maribor desni in levi breg izvzemši mesta Maribor za davčno leto 1925 dovršena. 15dnevni rok za vpogled v odmerne izkaze pri pristojnih davčnih uradih, odnosno pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru se določi za čas od 1. do vstevši 15. oktobra 1925. Vpogled je dovoljen izključno le davčnim zavezancem in njihovim izkazanim pooblaščencom. O višini predpisa se davčni zavezanci obvestijo še s posebnim obvestilom potom pristojnih občinskih uradov. Predpis dohodnine in rentnine onim zavezancem, ki v 15 dneh po preteku vpoglednega roka, to je do vstevši 30. oktobra 1925 ne vložijo priziva ali pritožbe pri davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru, postane pravnoveljaven. Prizivi so podvrženi koleku 20 dinarjev, prošnja za naznanilo odmerne podlage za 5 dinarjev.

V Ljutomeru se vrši dne 13. oktobra 1925 veliki živinski in konjski sejem. Radi ugodnih železniških zvez se nudi vsem kupcem ugodna prilika, da obiščejo ta sejem. Ker se računa na veliko udeležbo inozemskih kupcev, se tudi kmetovalci vabijo, da posetijo s konji in govejo živino ta sejem. — Županstvo trga Ljutomer. 1191

Poizkusi z nižjeavstrijsko pšenico in ržjo. Kmetijska družba je nabavila od nižjeavstrijske kmetijske zbornice na Dunaju v poizkusne svrhe izvirno semensko pšenico in rž iz znanih semenogojskih postaj Platti-Loosdorf, Stift Melk in kmetijske šole Edelhofer z namenom, da jih poizkusi v posameznih krajih Slovenije. Ker gre v tem primeru pred vsem za preizkušnjo žita iz visokih leg, planinskih krajev, in ker je mogoče, da bi se med njim našla kaka vrsta, ki bi tuhtala v Sloveniji dala večje pridelke nego domače seme, bode to akcijo Kmetijske družbe podpirala tudi država. Nakupljeno izbrano semensko blago stane družbo na Dunaju za pšenico 5 din., za rž pa 3.90 din. Carina in prevozní stroški povišajo nabavno ceno za 80 para pri 1 kg. Kmetijska družba pa namerava oddajati to seme kmetovalcem po znižani ceni in sicer pšenico po 3.30 din., in rž po 3 din. za 1 kg. Od teh semen je naročila Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš: 50 kg »Hainische« pšenice, zelo rodovitne za srednje težko zemljo (Slovenske gorice); 30 kg izvirne »Cernakove« plemenite rži, za lažjo in srednje težko zemljo (ravnina Pujskega polja in Slovenske gorice), ter 30 kg »Melker Stift« rži, primerne za srednje lege s srednje-težko zemljo (Slovenske gorice), ter bode isto kakor gori omenjeno oddajala svojim članom iz zaloge v Vetrinjski ulici 9, po 3.40 za 1 kg pšenice in 3 din. za 1 kg rži. Pozivajo se napredni kmetovalci, da se poslužijo te prilike ter nakupijo v poizkusne svrhe vsaj po 10 kg teh semen, jih še letošnje jesen posebej posejejo in prihodnje leto poročajo v uspehu žetve, kakor tudi, ali kaže te vrste vpeljavati pri nas kot semensko blago v večji množini. —

Mariborski trg dne 26. septembra 1925. Lepo jesensko vreme je privabilo ta dan mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 40 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. ter 20 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaninarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 30 din. in drob po 15 do 20 kg; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 17.50 din., teletino po 15 do 20 din. in svinjino po 17.50 do 20 din., klobase po 20 do 35 din., prekajeno meso po 35 do 40 din., gnjat po 45 do 50 din., drob po 8 do 15 din. kg. — Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 100 din. par, kokošem 35 do 65 din., racam, gossem, puranom mladim in starim 35 do 120 din., domačim zajcem 10 do 50 din., grlicam 35 do 40 din. komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje cvetlice; Cene so bile krompirju 4 do 5.25 din. mernik (7½ kg), oziroma 1.25 do 1.75 din. za kg, solati 1 do 3 din. kg, glavniati solati 0.25 do 1.50 din., ohrovtu in ohrovtovi repi 0.50 do 1.50 din., zeljnatim glavam 1 do 3 din., karfiolu 1 do 1½ din., kumarcam 0.50 do 2 din., buči 1 do 3 din. komad, stročjemu fižolu 4 do 5 din., paradižnikom 1.50 do 2 din., kislí repi 3 din., kislemu zelju 4 din. kg, luščenemu fižolu 1.25 do 3 din. liter; jajcam 1.50 do 1.75 din. komad, trapistovskemu siru 25 din., ovčjemu siru 20 din. kg, mleku 3 do 3.50 din., maslinemu olju 33 do 55 din., bučnemu olju 24 do 32 din. liter, smetani 12 do 14 din. liter, maslu 44 do 48 din., kuhanemu maslu 50 do 55 din. kg, jabolkom 3 do 7 din., hruškam 3 do 8 din., slivam 3 do 10 din., češpljam 3 do 5 din. (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 para, tedaj 60 do 72 komadov za 1 kg, med tem ko jih je na kg samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10 din., grozdju 7 do 10 din. kg, limonam 0.75 do 1.50 din. komad, melonom 3 do 15 din. komad. Cvetlicam 0.50 do 6 din., z lonci vred 15 do 50 din. komad, Lončena in lesena roba 0.50 do 1.75 din. komad, brezove metle 2 do 5 din. komad, leseni ročni vozički 100 do 200 din. komad. — Seno in slama: V sredo, dne 25. septembra, so kmetje pripljali 4 vozove sena, 2 voza otave in 1 voz same, v soboto, dne 26. septembra, pa 7 vozov sena, 2 voza otave in 3 vozove slame na trg. Cene so bile sena 50 do 70 din., otavi 60 din., slami pa 30 do 50 din. za 100 kg. Slama se je prodajala tudi po 1.75 do 2 din. snop.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso od 10 do 19 din., telečje meso od 12.50 do 19 din., svinjsko meso sveže od 12.50 do 25 din.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 55.30—55.90 din., francoski frank 2.65—2.70 din., italijanska lira 2.27—2.30 din., čehoslovaška krona 1.66—1.68 din., avstrijski šiling 7.90—8 din., nemška marka 13.20—13.30 din., švicarski frank 10.85—10.90 din., angleški funt 272—274 din., holandski goldinar 22.56—22.76 din., rumunski lej 0.28—0.29 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 9.20 centimov.

Dopisi.

Sv. Križ pri Mariboru. Zadnji teden je naša SDS detelja zopet imela tajne seje. Najbrž je od nekod prišlo povelje, da je treba fajmoštra dati v »Domovino«, ker je svaril mladino pred neumnim plesom na muzikah. Če bo res »Domovina« prinesla njihovo jamranje si bo pač vsak pameten človek mislil: če psu na rep stopiš, zacvili.

Smartno pri Slovenjgradcu. Kakor po drugod, bo tudi za dekanijo Sv. Martin pri Slovenjgradcu dne 4. t. m., na roženvensko nedeljo, velik Marijin tabor. Pride mil. g. kanonik I. Casl. Pridi, mladina, posebno dekleta Marijinih družb, da se navdušite v Marijini cerkvi na Homcu za zgledno krščansko življenje!

Stoprce. Za ubožno šolsko madino v Stoprcah je na prošnjo tukajšnjega šolskega upravitelja g. Slavka Črnigaja darovala naša rodoljubkinja gospa Pipa Arko (roj. Tavčar) iz Zagreba podporo 500 dinarjev. Za ta denar se bo kupilo in izposodilo tukajšnjim najrevnejšim otrokom šolske knjige. Naši vrli dobrotnici-Slovenki se najprisrčneje zahvaljujemo! — Anton Kamenšek, načelnik krajnega šolskega sveta.

Cirilova tiskarna v Mariboru je dozdej založila in izdala sledeče zvezke »Cirilove knjižnice«: 2. zvezek: dr. Lenard: Jugoslovanski Piemont. 7 D. 3. zvezek: dr. Lenard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda 10 D. 4. zvezek: Moj stric in moj župnik. Povest. 4 D. 5. zvezek: Melville: Gladiatorji. Roman. I. del 8 D. 6. zvezek: Melville: Gladiatorji II. del 10 D. 7. zvezek: Wells: Zgodba o nevidnem človeku. 7 D. 8. zvezek: Orczy: Dušica. Roman. I. del 16 D. 9. zvezek: Conan Doyle: V libijski puščavi. Roman. 12 D. 10. zvezek: Burnett: Živa pokopan. Povest. 8 D. 11. zvezek: Camelli: Izpoved socialista (Od socialista do duhovnika). 16 D. 13. zvezek: E. Lešnik: Sumi, žumi Drava. Črtice iz mariborske zgodovine. 5 D. 14. zvezek: Ljubša: Slovenske gorice 7 D.

Upravišтво opetovano opozarja, da odgovarja na razna vprašanja le takrat, ako je priložena poštnina za odgovor. Dalje prosimo, da pri vprašanjih navedete številko oglasa, s čemer je delo jako olajšano!